

האדמו"ר מהאלמין רבי שלום יהודה גראס שליט"א חיבר למעלה מאלף ספרים על כל מקצועות התורה

ספר בן עולם הבא

קונטרס שביעי "כהררים בשערה תלויים הלכותיה" עניני לימוד הלכות שבת התלויים בשערה

אור הזוהר 263 ★ אלול תשע"ג

מפעל הזוהר העולמי טל: 0527651911 מפעל הזוהר העולמי

זכור את יום השבת לקדשו" - זכרו מאחד בשבת בהקדשת מספר דקות בכל יום ללימוד הלכות שבת, אתה זוכה להיות בן עולם הבא!

ולקרא כלם בשם ה' מקרא משנה ותלמוד, איש לפי ערכו, והמשכילים ימצאו נחת רוח, כי יבקשו תורה מפייהם, ויזהירו אותם על המצוות, ודורשין להם הלכות יום ביומו וענין שבת בשבתו, כמו שנמצא בכל זה מנהג קבוע לכל בני ישראל במושבותם. כי על זה אמרו בתלמוד ירושלמי (שבת פ' ט"ו הל' ג') לא נתנו שבתות וימים טובים לישראל אלא ללמוד בהם תורה. וזה צד מיתרון הנפש שאמרו חז"ל (ביצה ט"ז ע"א) שיש לאדם בשבת, כי ההכנה גדולה בו אם מצד מלמדים ואם מצד הלומדים. (ספר עקידת יצחק שער נ"ה)

כל המשמר שבת "כהלכתו" אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו שנאמר אשרי אנוש יעשה זאת וגו' מחללו אל תקרי מחללו אלא מחול לו. (גמ' שבת ק"ח:)

אלמלי שמרו ישראל שבת ראשונה לא שלטה בהן אומה ולשון אמר רב יהודה אמר רב אלמלי שמרו ישראל שבת ראשונה לא שלטה בהן אומה ולשון שנאמר ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקט וכתוב בתריה ויבא עמלק. (גמ' שבת ק"ח:)

אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות "כהלכתן" מיד נגאלים אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלים שנאמר כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכתוב בתריה והביאותים אל הר קדשי וגו'. (גמ' שבת ק"ח:)

אם יתאספו כולם במקום אחד ללמוד או לשמוע הדרוש של החכם בשבת, גדול קילוסו של הקב"ה העולה מקהלה גדולה ממה שעולה מכל יחיד ויחיד לבדו... הם מעידים כולם יחד שקב"ה ברא העולם, ומתקלס שמו של הקב"ה שגור עליהם איסור מלאכה והם שובתים לקיים דבריו, כעבדים העושים גזרת מלכם אף על פי שכל אדם מונע עצמו מעשיית מלאכה בשבת, אין בזה היכר שעושים זה מפני ציווי של מקום, דהא כמה בטלני איכא בשוקא, אבל אם יתאספו כולם במקום אחד ללמוד או לשמוע הדרוש של החכם בשבת, אז יתפרסם הדבר שעושים זה דוקא ביום זה לפי שהוא אסור בעשיית מלאכה, שכך צוה הבורא שמים וארץ זכר למעשה בראשית, וגדול קילוסו של הקב"ה העולה מקהלה גדולה ממה

"הלכות שבת"... הרי הם "כהררים התלויין בשערה", כהר התלוי בשערות הראש הלכות שבת חגיגות והמעילות, הרי הם כהררים התלויין בשערה, שהן מקרא מועט והלכות מרובות. (משנה חגיגה פ"א מ"ח)

הלכות שבת. והלכות חגיגה והלכות מעילה. יש בהן הלכות שהן תלויות ברמז, במקרא מועט, כהר התלוי בשערות הראש. (רע"ב שם)

הלכות שבת כהררין התלויין בשערה הלכות שבת כהררין התלויין בשערה. (ילקוט שמעוני שמות פרק לה, רמז תח)

אמר הקב"ה עשה לך קהלות גדולות ודרוש לפנייהם ברבים הלכות שבת כדי שילמדו ממך דורות הבאים להקהיל קהלות בכל שבת ושבת ולכנוס בבתי מדרשות ללמד ולהורות לישראל דברי תורה איסור והיתר כדי שיהא שמי הגדול מתקלס בין בני - מכאן אמרו משה תקן להם לישראל שיהיו דורשין בעניניו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות החג בחג - אמר משה לישראל אם אתם עושים כסדר הזה הקב"ה מעלה עליכם כאילו המלכתם אותי בעולמי

ויקהל משה. רבותינו בעלי אגדה אומרים מתחלת התורה ועד סופה אין בה פרשה שנאמר בראשה ויקהל אלא זאת בלבד אמר הקב"ה עשה לך קהלות גדולות ודרוש לפנייהם ברבים הלכות שבת כדי שילמדו ממך דורות הבאים להקהיל קהלות בכל שבת ושבת ולכנוס בבתי מדרשות ללמד ולהורות לישראל דברי תורה איסור והיתר כדי שיהא שמי הגדול מתקלס בין בני. מכאן אמרו משה תקן להם לישראל שיהיו דורשין בעניניו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות החג בחג. אמר משה לישראל אם אתם עושים כסדר הזה הקב"ה מעלה עליכם כאילו המלכתם אותי בעולמי שנאמר ואתם עדי נאם ה' ואני אל. (מדרש ילקוט שמעוני וקהל פרק ל"ה, רמז ת"ח)

המון העם יפנה לבבם להקהל ולעמוד על נפשם לשמוע מפי מלמד, ולקרא כלם בשם י"י מקרא משנה ותלמוד, איש לפי ערכו, והמשכילים ימצאו נחת רוח, כי יבקשו תורה מפייהם, ויזהירו אותם על המצוות, ודורשין להם הלכות יום ביומו וענין שבת בשבתו, כמו שנמצא בכל זה מנהג קבוע לכל בני ישראל במושבותם העיקר השני, הוא מה שתישר אותנו זאת המצוה הנכבדת לקבוע בלבנו למוד התורה האלהית וקבלת דבריה עם פירושה וקדוקיה לשמור מאד, וזה בשתי פנים: הפן האחד, מצד מה שהוקבע יום אחד בשבוע, בו ינוחו מכל העסקים הזמניים, אשר זה סבה חזקה שהמון העם יפנה לבבם להקהל ולעמוד על נפשם לשמוע מפי מלמד,

כל איש ישראל אשר איננו בקי בהלכות שבת מרישא לסיפא, לא יכונה אצלי בכלל איש השלם

כל איש ישראל אשר איננו בקי בהלכות שבת מרישא לסיפא, לא יכונה אצלי בכלל איש השלם.

(יערות דבש ח"א דרוש י"ג)

הגאולה תלויה בשמירת שבת, ואנחנו בעו"ה עוברים בחסרון ידיעה על רוב איסורי דאורייתא ודרבנן – ולכן חובה ללמוד הלכות שבת ויום טוב, ושמירת שבת מקרבת הגאולה

אוי ווי, איך מצפים ומייחלים לגאולה, ואלמלי שמרו ישראל שתי שבתות היו נגאלים (שבת קי"ח ע"ב), והגאולה תלויה בשמירת שבת, ואנחנו בעו"ה עוברים בחסרון ידיעה על רוב איסורי דאורייתא ודרבנן, ההולך בדרך ורוח נושבת ורוקק ברוח ורוח נושאת הרוק, עובר משום זורה, כדומה כהנה וכהנה איסורים רבים, וסיפר לי אחד מתלמידי, שהיה בעלזס, והיו יושבים בשבת במסיבה וחם להם, ולקחו החלונות מתוך ציר שלהם והסירו משם, ותלמידי מחה וצחקו עליו, והוא איסור גמור איסור בנין וסתירה, ולכן חובה ללמוד הלכות שבת **יום טוב, ושמירת שבת מקרבת הגאולה.**

(יערות דבש ח"א דרוש י"ג)

מאד עלינו להזהר בשבת לקיים דברי תורה ודברי סופרים – ובעו"ה רוב בעלי בתים אשר אינם בקיאים בהלכות שבת, ואפילו לומדים, לומדים דברים אחרים, קדשים, והלכתא למשיחא וכהנה, והלכות שבת אינן שגורות כל כך, וכמה אנשים אשר עוברים על כמה איסורים, מלאכות דאורייתא לחוסר ידיעתם, ומכ"ש עניני מוקצה, ואי אפשר לפורטם – ויום הזה אשר פארנו חבוש לראשנו, יש לנו לגדור לשמח משה במתנת חלקו, לקבל כל אחד על עצמו ללמוד הלכות שבת אצל לומדים, ולעמוד על השמירה באזהרה יתירה

ולכן מאד עלינו להזהר בשבת לקיים דברי תורה ודברי סופרים, ובעו"ה רוב בעלי בתים אשר אינם בקיאים בהלכות שבת, ואפילו לומדים, לומדים דברים אחרים, קדשים, והלכתא למשיחא וכהנה, והלכות שבת אינן שגורות כל כך, וכמה אנשים אשר עוברים על כמה איסורים, מלאכות דאורייתא לחוסר ידיעתם, ומכל שכן עניני מוקצה, ואי אפשר לפורטם, כי כבר מלתי אמורה כמה פעמים בדרשות הקודמות.

ויום הזה אשר פארנו חבוש לראשנו, יש לנו לגדור לשמח משה במתנת חלקו, לקבל כל אחד על עצמו ללמוד הלכות שבת אצל לומדים, ולעמוד על השמירה באזהרה יתירה.

(יערות דבש ח"א דרוש י"ז)

צריך תשובה רבה לקלוקל הלזה, כי באמת רבו מחללים בעו"ה בחילול שבת מלאכות דאורייתא ודרבנן – ובעו"ה רבים נכשלים, כי יש בו דינים רבים וצריך לימוד מתוך הספר – דיני מוקצה שהם חמורים כשל תורה, רבו גם רבו המתפרצים – זהו שישים איש בזה השבת ללבו לשמור ולעשות, ועיקר להגות בשלחן ערוך אורח חיים הלכות שבת, ויזהר בהן, ושכרו הרבה מאוד

ובאמת צריך תשובה רבה לקלוקל הלזה, כי באמת רבו מחללים בעו"ה בחילול שבת מלאכות דאורייתא ודרבנן. דרך משל המנער אבק או פודרה מן הבגד שחור... וכדומה דיני צידה... ובעו"ה רבים נכשלים, כי יש בו דינים רבים וצריך לימוד מתוך הספר, כמו כן האוכלים בשבת בגינה, אי אפשר להזהר שלא ישפוך שם מים או שאר משקה המגדל זרעים ובאים לידי חילול שבת. דיני מוקצה שהם חמורים כשל תורה, רבו גם רבו המתפרצים... וזהו שישים איש בזה השבת ללבו לשמור ולעשות, ועיקר להגות בשלחן ערוך אורח חיים הלכות שבת, ויזהר בהן, ושכרו הרבה מאוד.

(יערות דבש ח"ב דרוש א')

שעולה מכל יחיד ויחיד לבדו... הם מעידים כולם יחד שקב"ה ברא העולם, ומתקלס שמו של הקב"ה שגזר עליהם איסור מלאכה והם שובתים לקיים דבריו, כעבדים העושים גזרת מלכם.

(זרע שמשון להגה"ק רבי שמשון מאוסטראפאליע זצ"ל פרשת ויקהל)

כשם שאמרו שואלין ודורשין בהלכות פסח, כך חיובא רמיא לדרוש ולתור לדעת הלכות שבת, ולעבור עליהם לפחות פעם אחת בשנה – חיובא רמיא על הדרשנים – לשומעים ומקיימים יונעם ועליהם תבוא ברכת טוב

וכבר כתב בספר החסידים: שכשם שאמרו שואלין ודורשין בהלכות פסח, כך חיובא רמיא לדרוש ולתור לדעת הלכות שבת, ולעבור עליהם לפחות פעם אחת בשנה. וחיובא רמיא על הדרשנים לדרוש לעם את חוקי האלקים ואת תורותיו, ולשומעים ומקיימים ינעם ועליהם תבוא ברכת טוב.

(פלא יועץ מערכת שבת)

אין אחד נותן ללב ללמוד אורח חיים על בוריו לדעת הלכות תפילין, ציצית, תפלה, ברכות, נטילת ידיים, וברכת המזון, הלכות שבת והלכות יום טוב על בורים – אשרי איש שימלט ולא ישגה בהן, כי בהן הלכות רבות והידיעה להמונים מעוטה, ובפרט דיני מוקצה, מלאכת שבת ויום טוב וחול המועד, ברכות הנהנין וכדומה

ואליכם אישים אקרא, זכו לחולקיכון שעוסקים בתורה בתמידות מחיל אל חיל ילכו, אבל כל למודכם גמרא משניות מדרש של"ה, ואין אחד נותן ללב ללמוד אורח חיים על בוריו לדעת הלכות תפילין, ציצית, תפלה, ברכות, נטילת ידיים, וברכת המזון, הלכות שבת והלכות יום טוב על בורים, אשרי איש שימלט ולא ישגה בהן, כי בהן הלכות רבות והידיעה להמונים מעוטה, ובפרט דיני מוקצה, מלאכת שבת ויום טוב וחול המועד, ברכות הנהנין וכדומה.

(יערות דבש ח"א דרוש ב')

הלכות שבת ויום טוב, וברכות ברכת הנהנין, מי שאינו בקי בהן, ממש אינו בתורת אדם ישראלי

ולכן ראו כמה עון גורם, וכמה גדול כח התשובה, והעיקר כמ"ש לשמוח בשמחה של מצוה, ואז יתן אל לבו מבלי לעבור פי ה', וללמוד דיני תורה ולהשמר מעבירות שדש בעקבי, ובפרט הלכות שבת ויום טוב, וברכות ברכת הנהנין, מי שאינו בקי בהן, ממש אינו בתורת אדם ישראלי.

(יערות דבש ח"א דרוש י"א)

וגמתי בלבי בלי נדר, בימי תשובה אלו אי"ה לכתוב דיני שבת בקצרה בלשון אשכנז, ולחלק לבעלי בתים שאינם כל כך בני תורה, וביחוד בגליל שלי – וידעתי כי יצחקו עלי רבים, ואהיה להם למשל, כל היום מנגינתם – אבל מוטב שאהיה שוטה כל ימי, ולא איעול בכיסופא קמי מלכא קדישא – חוסו על "זמן" יקר הנבראים

וגמתי בלבי בלי נדר והסכמות נדר, ביו"ד ימי תשובה אלו אי"ה לכתוב דיני שבת בקצרה בלשון אשכנז, ולחלק לבעלי בתים שאינם כל כך בני תורה, וביחוד בגליל שלי, וידעתי כי יצחקו עלי רבים, ואהיה להם למשל, כל היום מנגינתם, אבל מוטב שאהיה שוטה כל ימי, ולא איעול בכיסופא קמי מלכא קדישא.

במטותא אחיי, חוסו על זמן יקר הנבראים, מבלי לכלותו בתוהו והבל, יפה שעה אחת בעולם הזה בתורה ומעשים טובים מכל חיי עולם הבא.

(יערות דבש ח"א דרוש י"א)

